

Nederlandse Mededingingsautoriteit

BESLUIT

Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit als bedoeld in artikel 37, eerste lid, van de Mededingingswet.

Nummer 6882 / 65.BT1141

Betreft zaak: 6882/Facilicom - CSU beveiligingsdivisie

I. MELDING

1. Op 11 januari 2010 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit een melding ontvangen van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 34 van de Mededingingswet. Hierin is medegedeeld dat Facilicom Bedrijfsdiensten B.V., onderdeel van Facilicom Services Group N.V., voornemens is zeggenschap te verkrijgen, in de zin van artikel 27, eerste lid, onder b, van de Mededingingswet, over CSU Security Services B.V., CSU Reception Services B.V., CSU Monitoring Services B.V. en CSU Intern B.V. Van de melding is mededeling gedaan in Staatscourant 712 van 15 januari 2010. Naar aanleiding van de mededeling in de Staatscourant zijn geen zienswijzen van derden naar voren gebracht. Ambtshalve zijn vragen gesteld aan verschillende marktpartijen.

II. PARTIJEN

2. Facilicom Bedrijfsdiensten B.V. (hierna: Facilicom) is een besloten vennootschap naar Nederlands recht. Zij is een dochtermaatschappij van Facilicom Services Group N.V.
3. Facilicom is een facilitaire diensverlener die onder meer diensten aanbiedt op het gebied van beveiliging, schoonmaak, catering en receptie.
4. CSU Security Services B.V., CSU Reception Services B.V., CSU Monitoring Services B.V. en CSU Intern B.V. (hierna gezamenlijk: CSU beveiligingsdivisie) zijn besloten vennootschappen naar Nederlands recht. Zij zijn dochterondernemingen van CSU Total Care B.V.
5. CSU beveiligingsdivisie biedt facilitaire diensten aan op het gebied van beveiliging en receptie.

III. DE GEMELDE OPERATIE

6. De gemelde operatie betreft het voornemen van Facilicom om de aandelen te verwerven van de vennootschappen die deel uitmaken van CSU beveiligingsdivisie. De hierover tussen partijen gemaakte afspraken zijn vastgelegd in een "Koopovereenkomst Aandelen".

IV. TOEPASSELIJKHEID VAN HET CONCENTRATIE TOEZICHT

7. De gemelde operatie is een concentratie in de zin van artikel 27, eerste lid, onder b van de Mededingingswet. De hierboven, onder punt 6, omschreven transactie leidt er toe dat Facilicom uitsluitende zeggenschap verkrijgt in CSU beveiligingsdivisie.

8. Betrokken ondernemingen zijn Facilicom en CSU beveiligingsdivisie (hierna ook gezamenlijk: partijen).

9. Uit de bij de melding ter beschikking gestelde omzetgegevens blijkt dat de gemelde concentratie binnen de werkingssfeer van het in hoofdstuk 5 van de Mededingingswet geregelde concentratietoezicht valt.

V. BEOORDELING

A. RELEVANTE MARKTEN

10. De diensten van partijen overlappen op het gebied van manbeveiliging, mobiele surveillance, alarmdiensten en receptiediensten.

Relevante productmarkten

1. *Manbeveiliging en mobiele surveillance*

11. In een eerder besluit¹ is in het midden gelaten of er afzonderlijke markten bestaan voor enerzijds manbeveiliging en anderzijds mobiele surveillance of dat er een aparte markt bestaat voor manbeveiliging en mobiele surveillance tezamen.

12. In het eerdere besluit² is aangegeven dat er sprake kan zijn van mogelijke aanbodsubstitutie tussen manbeveiliging en mobiele surveillance omdat zonder al te hoge investeringen op vrij korte termijn kan worden overgeschakeld van manbeveiliging naar mobiele surveillance. Beveiligingsmedewerkers die mobiele surveillancediensten uitvoeren kunnen zonder hoge investeringen en op korte termijn tevens manbeveiligingsdiensten uitvoeren.

13. In het onderhavige geval kan eveneens in het midden worden gelaten of er afzonderlijke markten bestaan voor enerzijds manbeveiliging en anderzijds mobiele surveillance of dat er een aparte markt bestaat voor manbeveiliging en mobiele surveillance tezamen, aangezien de materiële beoordeling hierdoor niet wordt beïnvloed (zie punt 28 tot en met 37 en punt 43 tot en met 47).

---

¹ Zie het besluit van 18 juli 2005 in zaak 5063/*Facilicom – Security Services Holding*, punt 9 tot en met 16.

² *Ibidem*, punt 15.

1a. Grote opdrachten

14. Bij (zeer) grote opdrachten op het gebied van manbeveiliging en mobiele surveillance, waarbij het soms ook gaat om een (groot) aantal locaties verspreid over het land, kan het voorkomen dat alleen de grotere spelers zelfstandig in aanmerking komen voor het uitvoeren van de opdracht, omdat andere spelers een opdracht van een dergelijke grootte en/of spreiding niet aankunnen. Het blijkt in het algemeen niet mogelijk om op basis van opdrachtgrootte en/of spreiding van locaties scherpe grenzen te formuleren wanneer sprake is van een grote opdracht.

15. In het onderhavige geval kan evenwel in het midden worden gelaten of er sprake is van een aparte markt voor grote opdrachten op het gebied van manbewaking en mobiele surveillance, aangezien de materiële beoordeling hierdoor niet wordt beïnvloed (zie punten 28 tot en met 37 en punt 43 tot en met 47).

2. Alarmdiensten

16. In een eerder besluit is aangegeven dat er mogelijk een aparte markt bestaat voor alarmdiensten.³ Bij alarmdiensten wordt bij binnenkomst van een melding bij een gewone meldkamer of een speciale particuliere alarmcentrale (hierna: PAC) de melding opgevolgd volgens een protocol dat met de afnemer is overgekomen. Deze opvolging kan bijvoorbeeld plaatsvinden door het sturen van een mobiel surveillanceteam. Een onderdeel van de activiteiten die vallen onder mobiele surveillance heeft derhalve betrekking op alarmopvolging.⁴

17. Voor een PAC is een vergunning van het Ministerie van Justitie vereist. De voorwaarden waaraan PACs moeten voldoen zijn bij wet voorzien. Uit het marktonderzoek is gebleken dat er hoge infrastructurele investeringen benodigd zijn om een PAC te kunnen opzetten. Daarnaast is een personele bezetting van minimaal 2 personen op alle momenten vereist.

18. Aansluiting van een alarmcentrale bij een PAC wordt door verzekeringsmaatschappijen vaak als voorwaarde gesteld, dan wel als premieverlagend element opgenomen in polissen. Daarnaast komt uit het marktonderzoek naar voren dat meldingen die via een PAC zijn binnengekomen, bij politie en brandweer doorgaans prioriteit krijgen boven meldingen die zijn binnengekomen via gewone meldkamers. Derhalve lijken alarmdiensten die worden aangeboden via een gewone meldkamer in een groot aantal gevallen geen goed substituuut voor alarmdiensten die worden aangeboden via een PAC.

19. In onderhavig besluit kan evenwel in het midden worden gelaten of er sprake zou kunnen zijn van een aparte markt voor het aanbieden van alarmdiensten door middel van PACs of dat er

---

³ Zie het besluit van 15 juni 2000 in zaak 1921/*Falck A/S – Group 4 Securitas*, punt 12.

⁴ Zie het besluit in zaak 5063/*Facilicom – Security Services Holding*, reeds aangehaald, punt 14.

sprake zou kunnen zijn van een markt voor het aanbieden van alarmdiensten via PACs en via meldkamers, aangezien de materiële beoordeling hierdoor niet wordt beïnvloed (zie punt 38 tot en met 39 en punt 48).

3. *Receptiediensten*

20. Receptiediensten zijn (algemene) werkzaamheden aan de receptie of balie van ondernemingen en instellingen.⁵ Uit het marktonderzoek in onderhavige zaak is gebleken dat door medewerkers die zijn opgeleid als beveiligiger vaak (ook) receptiediensten worden uitgevoerd. Waar in het navolgende wordt gesproken over receptiediensten gaat het om receptiediensten die worden uitgevoerd door medewerkers die *niet* als beveiligiger kunnen worden ingezet.

21. In onderhavige zaak kan, evenals in een eerder besluit⁶, in het midden worden gelaten of er een aparte markt bestaat voor receptiediensten, aangezien de materiële beoordeling hierdoor niet wordt beïnvloed (zie punt 41 tot en met 42 en punt 49).

Relevante geografische markten

Manbeveiliging en mobiele surveillance

22. In een eerder besluit⁷ is uitgegaan van een nationale omvang van de (mogelijke) markt(en) voor manbeveiliging en mobiele surveillance. In een eerdere beschikking heeft de Europese Commissie, vanwege nationale verschillen op het gebied van onder andere taal en regulering, een nationale markt afgebakend voor *manned guarding*.⁸

23. Partijen en hun belangrijkste concurrenten (zie punt 30) zijn landelijk actief. In het onderzoek in onderhavige zaak is nergens gebleken dat de regionale en/of lokale marktverhoudingen dusdanig afwijken van de landelijke situatie dat de gevolgen van de onderhavige concentratie apart per regio zouden moeten worden beoordeeld.

24. In onderhavige zaak wordt er van uitgegaan dat de (mogelijke) markt(en) voor manbeveiliging en mobiele surveillance een nationale omvang heeft (hebben).

Alarmdiensten

---

⁵ Ibidem, punt 21.

⁶ Ibidem, punt 22.

⁷ Ibidem, punten 23 en 24.

⁸ Zie de beschikking van de Europese Commissie van 28 mei 2004 in zaak COMP/M.3396 – *Group 4 Falck / Securicor*, randnummers 48 en 49.

25. In een eerder besluit is uitgegaan van een nationale omvang van de mogelijke markt voor alarmdiensten.⁹ PACs moeten een vergunning krijgen van het Ministerie van Justitie en moeten voldoen aan Nederlandse wetgeving. Uit het marktonderzoek in onderhavige zaak blijkt daarnaast dat beveiligers zonder PAC hun aansluitingen (kunnen) onderbrengen bij PACs in het hele land en er zodoende geen kleinere lokale markten te onderscheiden zijn.

26. In onderhavige zaak wordt er eveneens van uitgegaan dat de mogelijke markt voor alarmdiensten een nationale omvang heeft.

Receptiediensten

27. In een eerder besluit is aangegeven dat de mogelijke markt voor receptiediensten een nationale omvang heeft.¹⁰ In onderhavige zaak wordt er eveneens van uitgegaan dat de mogelijke markt voor receptiediensten een nationale omvang heeft.

B. GEVOLGEN VAN DE CONCENTRATIE

Unilaterale effecten

a. Manbeveiliging en mobiele surveillance

28. Uit onderzoek in opdracht van de Vereniging van Particuliere Beveiligingsorganisaties blijkt dat de omzet in 2008 in Nederland op het gebied van beveiligingsdiensten¹¹ circa EUR 1,45 miljard bedroeg.¹² Volgens dit onderzoek was de omzet in 2008 in Nederland op het gebied van manbeveiliging en mobiele surveillance respectievelijk circa EUR 1 miljard en EUR 0,2 miljard (gezamenlijk circa EUR 1,2 miljard).

29. Op basis van deze gegevens hadden partijen in 2008 een gezamenlijk marktaandeel van [20 – 30]* (Facilicom [10 - 20]% en CSU beveiligingsdivisie [minder dan 5]%) op de markt voor manbeveiliging en mobiele surveillance tezamen. Op de mogelijke markt voor manbeveiliging hadden partijen in 2008 een gezamenlijk marktaandeel van [20 – 30] (Facilicom [20 – 30]% en CSU beveiligingsdivisie [minder dan 5]%) en partijen hadden een gezamenlijk marktaandeel van

---

⁹ Zie het besluit in zaak 1921/*Falck A/S – Group 4 Securitas*, reeds aangehaald, punt 13.

¹⁰ Zie het besluit in zaak 5063/*Facilicom – Security Services Holding*, reeds aangehaald, punt 26.

¹¹ Dit betreft manbeveiliging, mobiele surveillance, luchthavenbeveiliging, alarmdiensten en overige diensten.

¹² Zie “Ontwikkelingen in de beveiligingsbranche – Branchescan Particuliere Beveiliging 2008” (hierna: VPB Branchescan), Heliview Research, juni 2009, pagina 6.

* In deze openbare versie van het besluit zijn delen van de tekst vervangen of weggelaten om redenen van vertrouwelijkheid. Vervangen of weggelaten delen zijn met vierkante haken aangegeven. In geval van getallen of percentages kan de vervanging hebben plaatsgevonden in de vorm van vermelding in bandbreedtes.

[10-20]% (Facilicom [10 – 20]% en CSU beveiligingsdivisie [minder dan 5]%) op de mogelijke markt voor mobiele surveillance.

30. Facilicom is op de mogelijke markt voor manbeveiliging en mobiele surveillance tezamen reeds voor de voorgenomen concentratie de grootste speler. Naast Facilicom zijn er twee andere grote partijen actief op dit gebied, namelijk G4S en Securitas. G4S en Securitas hebben ieder een marktaandeel van circa 15%.¹³ Gezamenlijk vertegenwoordigen deze drie spelers meer dan de helft van de totale omzet die wordt behaald op de mogelijke markt voor manbeveiliging en mobiele surveillance tezamen. De daarop volgende marktpartijen qua omvang zijn ISS, CSU beveiligingsdivisie, NVD Beveiligingen, Intergarde, MPL Beveiligingsdiensten, Randstad Bewaking en ANVD, met een marktaandeel tussen 0,5% en 5%.¹⁴ CSU beveiligingsdivisie is qua omzet de vijfde partij. Daarnaast is een groot aantal kleinere marktpartijen actief. Het merendeel van deze partijen is regionaal en/of lokaal actief.¹⁵

31. Facilicom is reeds voor de voorgenomen concentratie de grootste speler op de mogelijke markt voor manbeveiliging. G4S en Securitas hebben ieder een marktaandeel tussen de 10 en 20% op de mogelijke markt voor manbeveiliging.¹⁶

32. Op de mogelijke markt voor mobiele surveillance blijft ook na de voorgenomen concentratie Securitas de grootste partij met een marktaandeel dat iets hoger ligt dan het marktaandeel van partijen gezamenlijk.¹⁷ G4S heeft een marktaandeel dat lager is dan dat van partijen gezamenlijk en is reeds voor de voorgenomen concentratie een kleinere speler op het gebied van mobiele surveillance dan Facilicom.

Grote opdrachten

33. Bij grotere opdrachten wordt de aanbieder doorgaans geselecteerd door middel van een (Europese) aanbesteding. Het komt bij enkele zeer grote aanbestedingen voor dat, mede op basis van de eisen die door afnemers gesteld worden, alleen de drie grootste partijen (Facilicom, G4S en Securitas) deze opdracht kunnen uitvoeren. Bij een aantal andere grote opdrachten kan het voorkomen dat slechts de grootste 4 of 5 spelers (Facilicom, G4S, Securitas en CSU beveiligingsdivisie en/of ISS) een realistische kans maken op de opdracht.

---

¹³ Zie het blad Security Management, nummer 7/8 juli/augustus 2009, pagina 53. Uit het marktonderzoek komt een vergelijkbaar beeld naar voren.

¹⁴ Ibidem.

¹⁵ Zie VPB Branchescan, pagina 11. In 2008 zijn er door het Ministerie van Justitie 726 nieuwe vergunningen uitgegeven aan beveiligingsbedrijven. Zie ook het besluit in zaak 5063/*Facilicom – Security Services Holding*, reeds aangehaald, punt 28.

¹⁶ Op basis van het marktonderzoek.

¹⁷ Ibidem.

34. Uit het onderzoek in onderhavige zaak komt naar voren dat prijs een zeer belangrijke rol speelt bij de gunning van opdrachten. Ook in situaties waarin slechts 3 tot 5 partijen meedingen naar een opdracht lijkt sprake van stevige concurrentie. Vrijwel alle bevroegde grote(re) afnemers en concurrenten geven aan dat sprake is van een hoge mate van (prijs)concurrentie.¹⁸ Sommige marktpartijen geven aan dat er soms 'marktaandeel gekocht wordt' door te offeren tegen een zeer lage of negatieve winstmarge.¹⁹

35. Daarnaast bestaan er mogelijkheden voor afnemers om grote(re) opdrachten op te splitsen in verschillende percelen en deze separaat te gunnen, zodat ook kleinere spelers mee kunnen dingen naar deze opdrachten. Het opsplitsen van grote(re) opdrachten in meerdere percelen komt op dit moment reeds voor in de markt. Bovendien bestaan er mogelijkheden voor kleinere concurrenten om in combinaties hun diensten aan te bieden of te werken met onderaanneming. Uit het marktonderzoek komt naar voren dat afnemers doorgaans open staan voor onderaanneming en/of combinaties.²⁰

36. Uit het marktonderzoek is nergens gebleken dat als gevolg van voorgenomen concentratie een partij, CSU beveiligingsdivisie, verdwijnt die een belangrijke concurrentieprikkel vormt als zogenaamde *maverick*-speler. Het marktaandeel van CSU beveiligingsdivisie is over de periode 2003 – 2008 nagenoeg constant gebleven.

Tussenconclusie

37. Gezien (i) het gezamenlijk marktaandeel van partijen, de aanwezigheid van twee sterke concurrenten en de mogelijkheden voor kleinere spelers om in combinatie mee te dingen en/of met onderaanneming te werken, (ii) de relatief beperkte toevoeging van CSU beveiligingsdivisie aan het marktaandeel van Facilicom en de constatering dat CSU beveiligingsdivisie niet gezien kan worden als een *maverick*-speler en (iii) de mogelijkheden voor afnemers om grotere aanbestedingen in percelen aan te besteden, is er geen reden om aan te nemen dat als gevolg van onderhavige concentratie de mededinging op de (mogelijke) markt(en) voor (grote opdrachten op het gebied van) (I) manbeveiliging, (II) mobiele surveillance of (III) manbeveiliging en mobiele surveillance tezamen, op significante wijze zou kunnen worden belemmerd als gevolg van onderhavige concentratie.

b. Alarmdiensten

---

¹⁸ In totaal zijn in onderhavige zaak een 20-tal marktpartijen (concurrenten van partijen en grote(re) afnemers) bevroegd.

¹⁹ In strategische stukken van partijen (die geen relatie hebben met onderhavige concentratie) wordt over *price dumping* gesproken.

²⁰ Een recent voorbeeld is de combinatie tussen NVD en Hoogenboom Beveiliging welke succesvol heeft meegedongen bij een aantal grotere aanbestedingen.

38. Volgens de VPB Branchescan was de totale omzet in Nederland in 2008 op het gebied van alarmdiensten circa EUR 58 miljoen. Op basis van deze marktomvang hebben partijen een gezamenlijk marktaandeel van [0 – 10]% (Facilicom [0 – 10]% en CSU beveiligingsdivisie [0 - 10]%). De grootste aanbieder op deze markt is Securitas met een marktaandeel van circa 30%, gevolgd door G4S met een marktaandeel van circa 20% en NVD met een geschat marktaandeel dat net hoger is dan dat van partijen gezamenlijk.²¹

39. De marktpartijen die genoemd zijn in punt 38 beschikken, evenals partijen, over een PAC. Van de grootste spelers op het gebied van beveiligingsdiensten beschikt alleen ISS niet over een PAC. Uit het marktonderzoek blijkt dat er in Nederland in totaal zo'n 18-25 PACs zijn, die deels ook in handen zijn van partijen die zich daarnaast niet richten op het aanbieden van diensten op het gebied van manbeveiliging en mobiele surveillance, zoals Chubb Varel.

Tussenconclusie

40. Gezien (i) het relatief geringe marktaandeel van partijen en het marktaandeel van hun grootste concurrenten en (ii) de aanwezigheid van andere spelers die eveneens beschikken over een PAC, is er geen reden om aan te nemen dat als gevolg van onderhavige concentratie de mededinging op de mogelijke markt voor (I) het aanbieden van alarmdiensten via PACs of (II) het aanbieden van alarmdiensten via PACs en meldkamers, op significante wijze zou kunnen worden belemmerd als gevolg van onderhavige concentratie.

c. Receptiediensten

41. Uit het onderzoek komt naar voren dat het niet eenvoudig is om de omvang van de mogelijke markt voor receptiediensten in te schatten. Naast partijen bieden de andere grote beveiligingsbedrijven eveneens receptiediensten aan. Uit het onderzoek blijkt dat G4S een sterkere positie heeft op het gebied van receptiediensten dan partijen gezamenlijk. Partijen hebben gezamenlijk een aandeel van circa 30% (CSU beveiligingsdivisie [minder dan 5]%) in de totale omzet van de grootste 5 beveiligingsbedrijven op het gebied van receptiediensten. G4S heeft een aandeel van 30-40% in de totale omzet van de grootste 5 beveiligingsbedrijven op het gebied van receptiediensten.²² Op het gebied van receptiediensten zijn daarnaast ook andere spelers actief zoals gespecialiseerde uitzendbureaus/organisaties (bijvoorbeeld USG-dochter Receptel, Randstad-dochter Sparq en Connection) en andere facilitaire dienstverleners

---

²¹ Zie het blad Security Management, nummer 7/8 juli/augustus 2009, pagina 53. Uit het marktonderzoek komt een vergelijkbaar beeld naar voren.

²² Op basis van het marktonderzoek in onderhavige zaak. Zie eveneens het blad Security Management, nummer 7/8 juli/augustus 2009, pagina 53. Securitas heeft een aandeel van circa 10-20% in de totale omzet van de grootste 5 beveiligingsbedrijven op het gebied van receptiediensten.

(bijvoorbeeld Westex). Naar de mening van partijen hebben partijen een gezamenlijk marktaandeel op het gebied van receptiediensten dat substantieel lager is dan 15%.

Tussenconclusie

42. Gezien (i) de posities van partijen en hun grootste concurrenten uitgaand van de omzet die alleen door de grootste 5 beveiligingsbedrijven wordt behaald en (ii) de aanwezigheid van voldoende andere spelers met diverse achtergronden die receptiediensten aanbieden, is er geen reden om aan te nemen dat als gevolg van onderhavige concentratie de mededinging op de mogelijke markt voor receptiediensten, op significante wijze zou kunnen worden belemmerd als gevolg van de onderhavige concentratie.

Gecoördineerde effecten

a. Manbeveiliging en mobiele surveillance

43. Zoals blijkt uit het bovenstaande (punt 28 tot en met 37) zijn er op het gebied van manbeveiliging en mobiele surveillance een drietal partijen (Facilicom, G4S en Securitas) actief die qua omvang duidelijk groter zijn de overige partijen. Deze drie partijen kennen ook een bepaalde mate van symmetrie voor wat betreft hun marktaandelen en vertegenwoordigen gezamenlijk meer dan de helft van de totale omzet die wordt behaald op de (mogelijke) markt(en) voor manbeveiliging en mobiele surveillance. Bovendien komt uit het marktonderzoek naar voren dat bij bepaalde grote(re) opdrachten alleen de grootste drie, vier op vijf spelers realistisch kans maken op de opdracht.

44. Bij de vraag of ten gevolge van de voorgenomen concentratie een collectieve machtspositie kan ontstaan of worden versterkt zijn de volgende cumulatieve voorwaarden van belang: (i) de ondernemingen moeten hun gedrag eenvoudig kunnen coördineren; (ii) zij moeten in voldoende mate de naleving van de verstandhouding kunnen controleren; (iii) er moet een geloofwaardig disciplineringsmechanisme bestaan om afwijkend gedrag te voorkomen en (iv) het optreden van buitenstaanders (concurrenten en/of afnemers) mag de resultaten van de verstandhouding niet in gevaar kunnen brengen.²³

45. Met betrekking tot de eerste voorwaarde, zoals geformuleerd in punt 44, geldt dat het niet aannemelijk is dat de grootste beveiligingsorganisaties op een eenvoudige wijze hun gedrag kunnen coördineren. Uit het onderzoek in onderhavige zaak komt naar voren dat de grote

---

²³ Zie de Mededeling van de Commissie betreffende Richtsnoeren voor de beoordeling van horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, (2004/C 31/03), randnummer 39 tot en met 57.

afnemers de verschillende beveiligingsdiensten vaak in één pakket afnemen. Er zijn belangrijke verschillen tussen de vereisten die afnemers stellen aan de beveiligingsmedewerkers die worden ingezet (bijvoorbeeld speciale diploma's op het gebied van brandveiligheid en EHBO) en de diensten die deze medewerkers moeten uitvoeren (bijvoorbeeld meer/minder receptietaken). Daarnaast zijn er belangrijke verschillen in de combinaties van diensten die worden afgenomen (bijvoorbeeld wel/geen mobiele surveillance). De opdrachten in de markt zijn zeer verschillend van omvang en geografische spreiding en worden door afnemers over de tijd heen ook in verschillende samenstellingen aanbesteed. Prijzen worden door aanbieders vastgesteld per aanbesteding (eventueel per perceel) voor het pakket aan diensten dat in de desbetreffende aanbesteding dient te worden geleverd. Derhalve is sprake van een hoge mate van heterogeniteit tussen de verschillende (grote) opdrachten op de markt, waardoor het niet aannemelijk is dat partijen eenvoudig tot coördinatie van hun gedrag zouden kunnen komen.

46. Daarnaast dient te worden aangetekend (zie tevens punt 34) dat uit het onderzoek in onderhavige zaak naar voren komt dat er op de markt(en) voor manbeveiliging en mobiele surveillance sprake lijkt te zijn van stevige concurrentie. Dit geldt eveneens voor situaties waarin op dit moment slechts een beperkt aantal spelers meedingt of kan meedingen naar een bepaalde opdracht.

Tussenconclusie

47. Gezien (i) de onwaarschijnlijkheid dat partijen eenvoudig tot coördinatie van hun gedrag kunnen komen vanwege de sterke heterogeniteit tussen verschillende opdrachten en (ii) de constatering dat op de (mogelijke) markt(en) voor manbeveiliging en mobiele surveillance sprake lijkt te zijn van stevige concurrentie, is het niet aannemelijk dat de mededinging op de (mogelijke) markt(en) voor (grote opdrachten op het gebied van) manbeveiliging en mobiele surveillance op significante wijze zou kunnen worden belemmerd als gevolg van onderhavige concentratie.

b. *Alarmdiensten en receptiediensten*

48. Zoals blijkt uit de punten 38 tot en met 40 heeft NVD op het gebied van alarmdiensten een marktaandeel dat net hoger is dan dat van partijen gezamenlijk. Op de mogelijke markt voor alarmdiensten vormen de grootste drie beveiligingsorganisaties (G4S, Securitas en Facilicom) dus niet een top drie aan spelers. Bovendien zijn er op deze mogelijke markt partijen actief die niet actief zijn op de markt(en) voor manbeveiliging en mobiele surveillance. Ten slotte lopen de marktaandelen van de grootste drie beveiligingsorganisaties op het gebied van alarmdiensten veel meer uiteen dan op het gebied van manbeveiliging en mobiele surveillance (Facilicom is ook na de onderhavige concentratie significant kleiner op deze mogelijke markt dan G4S en Securitas). Derhalve is het ontstaan (of versterken) van een collectieve economische

machtspositie op het gebied van alarmdiensten als gevolg van onderhavige concentratie niet aannemelijk.

49. Zoals aangegeven in de punten 41 tot en met 42 zijn er op het gebied van receptiediensten diverse spelers actief met diverse achtergronden die niet alle actief zijn op het gebied van het aanbieden van beveiligingsdiensten (waaronder manbeveiliging en mobiele surveillance). Bovendien lopen de posities van partijen en hun grootste concurrenten op het gebied van receptiediensten veel meer uiteen dan op het gebied van manbeveiliging en mobiele surveillance. Derhalve is het ontstaan (of versterken) van een collectieve economische machtspositie op het gebied van receptiediensten als gevolg van onderhavige concentratie niet aannemelijk.

VI. CONCLUSIE

50. Na onderzoek van deze melding is de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit tot de conclusie gekomen dat de gemelde operatie binnen de werkingssfeer valt van het in hoofdstuk 5 van de Mededingingswet geregelde concentratietoezicht. Hij heeft geen reden om aan te nemen dat die concentratie de daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze zou kunnen belemmeren.

51. Gelet op het bovenstaande deelt de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit mede dat voor het tot stand brengen van de concentratie waarop de melding betrekking heeft geen vergunning is vereist.

Datum: 19.02.2010

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,
namens deze:

w.g. drs. A.J.M. Kleijweg
Plv. Directeur Mededinging

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de Rechtbank te Rotterdam, sector bestuursrecht, Postbus 50951, 3007 BM Rotterdam